

فضایل و مناقب

امام علی علیه السلام در منابع اهل سنت

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

عنوان صحیفه المؤمن حبُّ علی بن ابی طالب علیه السلام.

سر لوحه پرونده هر مؤمن (در روز قیامت) دوستی و محبت علی بن ابی طالب علیه السلام است.

المناقب لابن المغازلی ۲۴۳- تاریخ بغداد للخطیب البغدادی

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

لا سِيفَ الاَ ذُو الْفَقَارِ، لا فِتْنَةَ الاَ عَلِيَّ (علیه السلام)

شمشیری چون ذوالفقار و جوانمرد شجاعی چون علی نیست.

الریاض النضره- مستدرک الصحیحین للحاکم النیسابور- سنن بیہقی ابن المغازلی - الطبری

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

حَامِلٌ لِّوَأْتِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، عَلِيٌّ (علیه السلام)

پرچم دار من در دنیا و آخرت علی است.

کنز العمال- ۱۶/۲۲۲- الطبری ۲۰۱/۲- الخوارزمی ۲۵۰- الفضائی لاحمد ۲۵۳- ابن المغازی ۴۲/۲۰۰

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

أَمَرَنِي رَبِّي سَدَّ الْأَبْوَابَ إِلَّا بَابَ، عَلِيٍّ (علیه السلام)

پروردگارم مرا به بستن درهای مسجد امر کرد به جز درب علی.

الخصائص للنسائی ۱۳- الترمذی مستدرک الصحیحین للحاکم النیسابور- ۱۲۵/۳- البیهقی ۷/۶۵- ینابیع الموده ۲۸۲- مسند احمد- ۴/۳۶۹- ابن المغازلی ۲۴۵

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

لا يَجُوزُ عَلَى الصِّرَاطِ أَحَدٌ إِلَّا فِي وِلَايَةِ عَلِيٍّ (علیه السلام)

هیچ کسی نمیتواند از صراط عبور کند مگر کسی که ولایت علی را داشته باشد.

ابن المغازلی ۱۵- الاستیعاب ۲/۴۵۷

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

الصَّادِقُونَ ثَلَاثَةٌ: مُؤْمِنٌ آلِ يَاسِينَ، مُؤْمِنٌ آلِ فِرْعَوْنَ وَ أَفْضَلُهُمْ عَلِيٌّ (علیه السلام)

صدیقان سه نفر بودند، مومن آل یاسین، مومن آل فرعون و برترین آنها، علی است.

المناقب لاحمد ۱۹۴/۲۳۹- کنز العمال ۵/۳۱- الجامع للسیوطی ۲/۸۳- ابن المغازلی ۲۴۵- ینابیع الموده ۱۲۶

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

مَنْ سَرِهَ أَنْ يَحْيَا حَيَاتِي، وَيَمُوتَ مَمَاتِي فَلْيَتَوَلَّ مِنْ بَعْدِي، عَلِيٌّ

کسی که دوست دارد حیاتش مانند حیات من و مماتش مانند ممات من باشد بعد از من علی را ولی خود قرار دهد.

مسند احمد ۹۴/۵- مستدرک الصحیحین للحاکم النیسابور ۱۲۸/۳- کنز العمال ۲۱۷/۶- الطبرانی

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

يُنَادِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا مُحَمَّدُ نِعَمَ الْآبِ أَبُوكَ إِبْرَاهِيمَ وَ نِعَمَ الْإِخِ أَخُوكَ عَلِيٌّ (علیه السلام)

روز قیامت منادی مرا ندا می دهد که ای محمد بهترین پدران پدر تو ابراهیم و بهترین برادران برادر تو علی است.

الفتاؤل لاحمد ۲۵۳- ابن المغازلی ۶۷۰- الخوارزمی ۸۳- الریاض النضره ۲۰۱/۲

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

لِكُلِّ نَبِيٍّ وَصِيٌّ وَ وَارِثٌ. وَصِيِّي وَ وَارِثِي، عَلِيٌّ (علیه السلام)

برای هر پیامبری وصی و وارثی است. وصی و وارث من، علی است.

کنز العمال ۱۵۸/۶- شواهد التنزیل ۲/۲۳۲- ینابیع الموده ۹۴

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

حُبُّ إِيْمَانٍ وَ بَغْضُهُ كُفْرٌ، عَلِيٌّ (علیه السلام)

دوست نداشتن علی را جز مومن و دشمنی با او نمیکند جز کافر

التہذیب ۴۵۶/۸- فتح الباری- ۷/۵۷- ذخائر العقبی ۹۱- احمد بن حنبل فی المسند ۱۹۲/۶

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

خَيْرُ الْبَشَرِ وَ مَنْ أُوْبَى فَقَدْ كَفَرَ، عَلِيٌّ

برترین بشر علی است هر کس از پیروی او ابا کند کافر است.

ابن المغازلی ۱۲۹- ینابیع الموده ۲۳۳- تاریخ بغداد للخطیب بغدادی ۵/۳۷- الخوارزمی ۲۳۵

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

أَشَقَى الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ قَاتِلُ عَلِيٍّ (علیه السلام)

شقی ترین فرد از اولین و آخرین قاتل علی است

مستدرک الصحیحین للحاکم النیسابور ۳/۱۴۱- مسند احمد ۴/۲۶۳- الخصائص للنسائی ۳۹- الطبری ۲/۴۰۸- کنز العمال ۵/۵۸

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

زَيْنُوا مَجَالِسَكُمْ بِذِكْرِ عَلِيٍّ (علیه السلام)

مجالس خود را به ذکر علی زینت دهید.

مستدرک الصحیحین للحاکم النیسابور ۳/۱۰۹- مسند احمد ۴/۳۶۸- الخصائص للنسائی ۲۴۹

ابن المغازلی ۱۶- المناقب للخطیب خوارزم ۹۴- تاریخ بغداد للخطیب البغدادی ۸/۲۹۰- ینابیع الموده

پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله):

لَا يَجُوزُ عَلَى الصِّرَاطِ أَحَدٌ إِلَّا فِي وِلَايَةِ عَلِيٍّ (علیه السلام)

هیچ کسی نمیتواند از صراط عبور کند مگر کسی که ولایت علی را داشته باشد.

ابن المغازلی ۱۵- الاستیعاب ۲/۴۵۷

امام علی علیه السلام در قرآن

آیاتی از قرآن هستند که درباره امام علی

(علیه السلام) نازل شده‌اند یا امام علی (علیه السلام) مصداق آنها معرفی شده است. از ابن عباس نقل شده است آن مقدار از قرآن که درباره علی (علیه السلام) نازل شده، درباره هیچ‌کس نازل نشده است. همچنین ابن عباس از رسول خدا (صلی الله علیه وآله) نقل کرده خدا آیه‌ای را نازل نکرد که در آن «یا ایها الذین آمنوا» باشد، مگر آنکه علی در رأس مؤمنان و امیر آنان است. او نزول بیش از ۳۰۰ آیه را در مدح علی (علیه السلام) دانسته است. برخی از فضایل قرآنی امام علی عبارت‌اند از:

آیه ولایت: آیه ۵۵ **سوره مائده** که می‌گوید **خدا، پیامبر (صلی الله علیه وآله) و کسانی که نماز را برپا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌دهند، بر مردم ولایت دارند.** مفسران شیعه و سنی، **شان نزول** این آیه را **ماجرای خاتم‌بخشی** حضرت علی (علیه السلام) دانسته‌اند که در حال **رکوع، انگشت خود را به فقیر بخشید.**

آیه شفاء: آیه ۲۰۷ **سوره بقره**، کسانی را ستوده است که حاضرند جان خود را در ازای به‌دست آوردن رضایت خداوند فدا کنند. به گفته **ابن ابی‌الحدید** عالم معتزلی، همه **مفسران** بر این باورند که این آیه در فضیلت امام علی (علیه السلام) نازل شده است. **علامه طباطبایی** نوشته است: که طبق روایات این آیه درباره **ماجرای لیلۃ المیت** نازل شده است. در **لیلة المیت مشرکان** قصد داشتند به خانه پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) در **مکه** حمله کنند و او را به قتل برسانند. در این شب، امام علی (علیه السلام) برای حفظ جان پیامبر در بستر او خوابید.

آیه تبلیغ: آیه ۶۷ **سوره مائده** است که براساس آن، پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) موظف شد پیامی را به مردم ابلاغ کند که اگر در رساندن آن کوتاهی کند، رسالت پیامبری خود را به‌انجام نرسانده است. به گفته مفسران شیعه و سنی، آیه تبلیغ پس از بازگشت پیامبر از **حجۃ الوداع** در **غدير خم** نازل شده است. در روایات، **شان نزول** آیه تبلیغ **واقعه غدیر** و اعلام جانشینی حضرت علی دانسته شده است.

آیه اکمال: آیه ۳ **سوره مائده** است

که از کامل شدن دین اسلام سخن می‌گوید.

به گفته آیت الله ناصر مکارم شیرازی، مفسر شیعه،

در تفاسیر **شیعه** منظور از کامل شدن دین، اعلام ولایت و خلافت امام علی (علیه السلام) بر مسلمانان دانسته شده و روایات هم آن را تأیید می‌کند. عالمان شیعه بر این باورند که آیه اکمال درباره واقعه غدیر نازل شده است.

آیه صادقین: آیه ۱۱۹ **سوره توبه** است که به مؤمنان دستور می‌دهد همراه صادقین باشند و از آنان پیروی کنند. در روایات شیعه، صادقین به اهل بیت (علیهم السلام) تفسیر شده است. محقق طوسی این آیه را از دلایل امامت علی (علیه السلام) دانسته است.

آیه خیر البریه: آیه هفتم **سوره بینه** است که کسانی را که ایمان آورده و عمل صالح انجام داده‌اند، برترین آفریدگان معرفی می‌کند. براساس روایات شیعه و سنی، این گروه امام علی (علیه السلام) و شیعیان او هستند.

آیه صالح المؤمنین: آیه ۴ **سوره تحریم** است که در آن خداوند علی (علیه السلام)، جبرئیل و دیگر فرشتگان را، پشتیبان پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله) قرار داده است. در تفاسیر با استناد به روایاتی از طریق فریقین، تنها مصداق صالح المؤمنین امام علی (علیه السلام) معرفی شده است.

آیه اتفاق: آیه ۲۷۴ **سوره بقره** است. این آیه پاداش کسانی را که در شب و روز، و نهان و آشکارا، اتفاق می‌کنند، نزد پروردگارشان دانسته است. به گفته مفسران، این آیه درباره علی (علیه السلام) نازل شده که چهار درهم داشت و یکی را در شب اتفاق کرد، یکی را در روز، یکی را در نهان و یکی را آشکارا.

آیه نجوا: آیه ۱۲ **سوره مجادله** است که به مسلمانان ثروتمند دستور می‌دهد قبل از نجوا (گفتگوی سری) با پیامبر اسلام (صلی الله علیه وآله)، باید صدقه بدهند.^۱ به گفته طبرسی بیشتر مفسران شیعه و سنی امام علی (علیه السلام) را تنها کسی دانسته‌اند که به این آیه عمل کرده است.

معرفی منابع اهل سنت در مدح امیرالمومنین امام علی (علیه السلام)

مسند احمد بن حنبل مشهورترین اثر احمد بن محمد بن حنبل بغدادی از دسته آثار مسند است.

کنز العمال فی سنن الاقوال و الافعال کتابی روایی از علاءالدین علی بن حسام معروف به متقی هندی (م ۹۷۵ یا ۹۷۷ هـ) است.

فتح الباری شرح صحیح البخاری اثر ابن حجر عسقلانی از بزرگ‌ترین کتاب‌های تفسیر حدیث است که در شرح صحیح بخاری گردآوری شده است.

ینابیع المودّه (به معنای چشمه‌سار دوستی و محبت به ذوی‌القربی) کتابی است از حافظ سلیمان بن ابراهیم بن قندوزی حنفی از عالمان اهل سنت حنفی مذهب، در قرن سیزدهم هجری

المستدرک علی الصحیحین (تألیف: ۳۷۳ق)، تکمله صحیح بخاری و صحیح مسلم نوشته محمد بن عبدالله مشهور به حاکم نیشابوری یا ابن البیّح (۴۰۵-۳۲۱ق) از محدثان اهل سنت.

سنن بیهقی یا «السنن الکبیر»، مهم‌ترین اثر حدیثی عالم شافعی احمد بن حسین بن علی بیهقی نیشابوری و یک دوره کامل فقه الحدیث است.

حوزه علمیه خواهران لردگان